

splněny, jest vycházeti ze skutkových zjištění rozsudku, jež zmateční stížnost po této stránce nijak nenapadá a jež jsou proto i pro stížnost, i pro zrušovací soud závazná (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.). Hledí-li se k tomu, co nalézací soud zjistil o obsahu a o smyslu dohody, k níž došlo dne 9. května 1929 mezi Robertem H-em a Karlem R-em s jedné strany a obžalovaným, pokud se týče jeho koncipientem Dr. Rudolfem Z-em se strany druhé, jest přisvědčiti stanovisku obhajoby, že narovnání ve smyslu § 188 b) tr. zák. mezi obžalovaným a oběma osobami, jež tu přicházely v úvahu jako osoby poškozené trestným činem, spočívalo v tom, že na místě hotového zaplacení dlužné částky přímo obžalovaným byly H-ovi odevzdány směnky, podepsané Dr. Z-em, čímž podle zjištěného úmyslu stran byla celá věc vyřízena. Za tohoto stavu věci bylo narovnání splněno již odevzdáním směnek, jež byly pak též skutečně proplaceny, a již s tohoto hlediska nesejde na tom, že částka 8.000 Kč byla na základě prolongační směnky, vydané za souhlasu H-ova, zaplacená teprve asi 14 dní po splatnosti původních směnek, při čemž ostatně nebylo rozsudkem zjištěno, zda se úmluva o prolongaci stala po tom, kdy se vrchnost o činu obžalovaného dověděla. Ježto pak rozsudek dále zjišťuje, že i Karel R. úplně souhlasil s narovnáním, a hned po tom jel k Dr. G-ovi do L., by nepodával oznámení proti obžalovanému, není třeba obíratí se blíže otázkou, pokud by bylo lze mluvíti u R-a o škodě vzešlé přímo z jednání obžalovaného, jež přichází v úvahu jako zpronevěra, neboť na tom nezáleží, ano plyne z rozsudkových zjištění, že i případná škoda R-ova byla pojata do narovnání ze dne 9. května 1929. Zbývá jen ještě zkoumati, zda vzhledem ke zjištěným skutečnostem jest oprávněna námitka zmateční stížnosti, že škodu nenahradil obžalovaný, nýbrž za něho Dr. Z., a že proto nelze obžalovanému přiznati beztrestnost z důvodu účinné lítosti. Avšak, nehledíc k tomu, že, jak se věc má, nelze ani bez výhrady schváliti tvrzení, že se úhrada nestala ze jmění obžalovaného, an rozsudek předpokládá, že šlo o dispoziční v rámci úvěru poskytnutého obžalovanému Dr. Z-em, — stížnost přehlíží, že vzhledem ke smyslu a účelu předpisu § 187 tr. zák. o účinné lítosti jakožto důvodu vylučujícím trestnost jest slovu »za« v obratu »nikoli však jiný z a něj« rozuměti nikoliv ve smyslu »v zastoupení«, nýbrž ve smyslu »místo a bez něho«. Jinak podle zákona není rozhodné, odkud si obžalovaný opatřil prostředky na úhradu škody, ba ani z čí majetnosti byla náhrada dána. Naopak podle ustáleného rozhodování (srov. čís. 1576, 1654, 3927 sb. n. s.) rozhoduje jen, zda pachatel při náhradě škody činně spolupůsobil. O tom však v souzeném případě podle zjištěného skutkového děje nelze pochybovati.

Čís. 4283.

Ochrany podle § 68 (81, 312) tr. zák. požívá nejen soudce, určuje k návrhu souseda hranice pozemků, a četnický strážmistr při určení tom asistující, nýbrž i pomocník civilního geometra, umísťuje z příkazu soudce mezníky tam, kam soudce nařídil (kopáje jámu pro mezníky).

Poškození veřejného orgánu jest jen objektivní podmínkou přísnější sazby § 82 tr. zák.; přísnější trest stíhá pachatele, i když jeho úmysl k nastalému poškození nesměřoval; předpokládá se však, že poškození bylo výsledkem právě toho jednání pachatele, jímž se vrchnostenské osobě vzepřel v úmyslu, její výkon zmařiti.

(Rozh. ze dne 24. září 1931, Zm I 753/30.)

Ně j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Barbory a Marie Ch-ových do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 1. dubna 1930, pokud jím byly obžalované uznány vinnými zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., Barbora a Marie Ch-ová též přestupkem podle § 312 tr. zák., vyhověl však zmateční stížnosti Ludmily Ch-ové, pokud napadla výrok o trestu, zrušil rozsudek v tomto výroku a ve výrocih s tím souvisejících jako zmatečný a obžalované Ludmile Ch-ové vyměřil trest podle první sazby § 82 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pochybena jest námitka, že soud nelze považovati za úřad konající úřední výkon, nýbrž jen za soukromě vystupující osoby, když se odebral k vyměřování (mezi) pozemku, ač obžalované, byvše slyšeny o návrhu na určení hranice prý nezmatelné v řízení nesporném, prohlásily, že hranice jest znatelná, vyznačená mezníkem, odstraněným navrhovatelem, a že nesouhlasejí s vyměřováním pozemků z důvodu, že užívají svůj pozemek již po 30 let s dosavadní hranicí, takže prý tu vůbec nebyly podmínky pro nesporné řízení o obnově a opravě hranic, a navrhovatel měl býti odkázán, by se domáhal domnělého práva žalobou. Podle stále judikatury zrušovacího soudu stačí pro ochranu §§ 68, 81 tr. zák. formální oprávnění k úřednímu (ke služebnímu) výkonu, i kdyby snad materiální správnost konkrétního výkonu mohla býti pochybná. Že jest soud povšechně povolán (oprávněn a povinen) určiti k návrhu jednoho ze sousedů hranice pozemků, nebéře stížnost v pochybnost; případný nedostatek ostatních věcných předpokladů pro takový zákrok soudu opravňoval obžalované, by se domáhaly nápravy opravnými prostředky u nadřízeného soudu, nedával jim však právo, by si samy zjednaly nápravu násilným vzpíráním se soudci nebo jeho zmocněncům, když soudce předsebral nebo dal předsebrati úkony nutné k provedení úkolu, spadajícího do jeho formálního oprávnění, do okruhu jeho práv a povinností. V případném předpokladu obžalovaných, že jde v úkonech soudu a jeho zmocněnců o neoprávněný zásah do jejich práv, protože se nedostává věcných předpokladů takového zákroku soudu, šlo by jen o mylný výklad zákonných pojmů »konání úřadu (služby)« a »vykonávání vrchnostenských příkazů« ve smyslu § 68/81 tr. zák., tudíž o neznalost trestního zákona, jež jest podle § 3 tr. zák. bez vlivu na trestnost jednání. Je-li podle toho, co uvedeno, přiznati pro dobu a místo souzených skutků zvláštní ochranu §§ 68, 81, 312 tr. zák. soudci Eduardu S-ovi, jest jí přiznati i osobám k jeho úřednímu příkazu činným pro dobu a místo

nařízené jim činnosti, a to předem četnickým strážmistrům K-ovi a U-ovi, ano jest četnictvo povinno, při nebezpečí v prodlení poskytnouti pomoc i na přímé dožádání soudů (§ 9 odst. 2 zákona o četnictvu ze dne 14. dubna 1920, čís. 299 sb. z. a n.), a má obdržené příkazy bezpodmínečně a bez průtahu vykonati a nepouštěti se do jejich posuzování (§ 11 téhož zákona). Jest však ochranu tu přiznati i svědku Bohuslavu G-ovi. Nelze souhlasiti s námitkou stížnosti, že asistent civilního geometra G. nemůže býti považován za osobu vrchnostenskou z důvodu, že umísťoval mezníky z příkazu soudce S-a tam, kam soudce ten je dáti nařídil. Zvláštní ochrany, o niž jde, jsou podle druhé věty § 68 tr. zák. účastní i úředníci, vyslanci, zřizenci a služebníci státního úřadu, t. j. veškeré osoby, jež jsou trvale nebo přechodně činnými z příkazu státního úřadu, po dobu, po kterou konají svůj úřad (svou službu) nebo vykonávají nějaký vrchnostenský rozkaz. Ovšem nestane se nutně vrchnostenskou osobou kdokoliv tím, že byl k pomoci při úředním výkonu, jinak jemu cizím, vyzván veřejným orgánem k dotčenému výkonu povoláním (srovnej rozhodnutí čís. 122, 1982 sb. n. s.). Nestačí zřízení veřejným orgánem, vyžaduje se zřízení veřejným státním neb obecním úřadem. Než zákon uvádí v druhém odstavci § 81 tr. zák. při vypočtení osob zvláště chráněných vedle úředníků, vyslanců, zřizenců a služebníků státních a obecních úřadů zvláště a na prvním místě soudce, ač jsou úředníky soudů, tedy státních úřadů. Z toho zřejmo, že zákon nespátřuje v soudci — a to platí obzvláště o samosoudci — jen úředníka soudu, nýbrž samotný soud, takže v jeho osobě je činným dotčený soud, zřízení soudcem je zřízení soudem a příkaz soudce jest příkazem soudu (státního úřadu), příkazem vrchnostenským. Proto nelze spatřovati právní omyl v tom, že rozsudek shledává v příkazu soudce S-a, by svědek G. vykopal jámu pro mezník, jehož zasazení na místě tom nařídil řečený soudce u výkonu svého úřadu, zřízení G-a státním úřadem k určitému úkonu, a přiznává v důsledku toho svědku G-ovi pro dobu vykonání onoho (vrchnostenského) příkazu povahu a zvláštní ochranu vrchnostenských osob, upravenou §§ 68, 81, 312 tr. zák. Nezáleží na tom, že nelze shledati výkon četnické služby v bití někoho puškou. Rozsudek nezjišťuje, že obžalované bránily zadržováním pušky strážmistra K-a tomu, by je puškou nebil, nýbrž zjišťuje, že se Barbora a Marie Ch-ovy snažily strážmistra K-a (chytнувše za jeho pušku a opírajíce se do něho) odstrčiti z místa, kde měl G. vykopati jámu pro mezník. Že pobyt K-ův na tomto místě, směřující k zabezpečení práce G-ovy, byl výkonem četnické služby, stížnost nepopírá, právě tak jako nepopírá, že četnický strážmistr K. konal svoji službu, snaže se již před tím na počátku souzeného děje obžalovanou Barboru Ch-ovou přiměřeným příkazem odstraniti z místa, kde měl býti zasazen mezník, a odkud ho obžalovaná Barbora Ch-ová odstrčila štulcem do prsou. Nezáleží ani na tom, zda právě toto odstrkování bylo či nebylo vzhledem na vzájemný stav tělesný a na poměr sil s to zabrániti úřednímu jednání. Zákon tresce podle § 81 tr. zák. již pouhý pokus násilného maření služebního (úředního) výkonu nebo splnění vrchnostenského příkazu, takže

by podle zásad uznaných pro pojem pokusu bylo z ustanovení § 81 tr. zák. vyloučiti jen případy, kdy zmaření výkonu, o nějž jde, nemohlo použitým násilím již podle povšechné jeho povahy nikdy a za žádných okolností nastati; o takový případ zřejmě v souzené trestní věci nejde.

Stížnost namítá, že rozsudek nezjišťuje, že obžalovaná Ludmila Ch-ová poranila četnického strážmistra U-a úmyslně, a přes to ji odsuzuje podle druhé sazby § 82 tr. zák.; úmyslu vykonati násilí prý u obžalované Ludmily Ch-ové nebylo, najmě ne při poranění U-a, jak vyplývá z výpovědi tohoto svědka i ze samého rozsudku. Těmito vývody jest zřejmě uplatňováno, že rozsudek jest ve výroku o trestu obžalované Ludmily Ch-ové stížen zmatkem § 281 čís. 11 tr. ř., protože jí vyměřil trest vzhledem ku poranění svědka U-a podle druhé trestní sazby, ač nebylo předpokladů této sazby. S téhož hlediska zástupce zmateční stížnosti při veřejném roku ještě dodal, že nalézací soud ani u Marie Ch-ové nezjistil po subjektivní stránce její vědomí o okolnosti opodstatňující použití vyšší sazby § 82 tr. zák. (odpor se zbraní). Zjišťuje-li však rozsudek, že Marie Ch-ová vytrhla ze země trasovací tyč a hnala se s ní proti strážmistru K-ovi, držíc tyč s ostrým hrotem obrácenou proti němu, a vzala na něho i kosu, a vyloučil-li u této obžalované, uznáv ji plně příčetnou, jakýkoliv duševní stav, jenž by jí byl zabraňoval, by si správně neuvědomila směr a dosah svého jednání, nemusel ještě zvlášť zjišťovati a odůvodňovati, že si Marie Ch-ová při oné složce závadného jednání byla vědoma, že má v ruce ony předměty, pokud se týče, jak si počíná s těmito předměty, jež jest objektivně pokládati za zbraně ve smyslu § 82 tr. zák., an podle ustáleného rozhodování pod tento pojem spadá každý předmět, jenž je způsobilý sesílení útok proti vrchnostenské osobě a ohrožovati její tělesnou bezpečnost. Aby si pachatel uvědomil nejen skutečnou povahu, nýbrž i právní kvalifikaci předmětů, o něž jde, t. j. by též věděl, že jde o zbraně, jaké má na mysli § 82 tr. zák., zákon vůbec nevyžaduje vzhledem k zásadě § 3 tr. zák. S obdobnou námitkou písemné zmateční stížnosti, týkající se stěžovatelky Ludmily Ch-ové, nelze souhlasiti, pokud odvozuje mylnost rozsudečného výroku o trestu Ludmily Ch-ové z nedostatku úmyslnosti poranění; podle stálé judikatury zrušovacího soudu jest poškození veřejného orgánu jen objektivní podmínkou přísnější sazby § 82 tr. zák., a přísnější trest stíhá pachatele, i když jeho úmysl k poškození nesměřoval. Avšak zákon předpokládá, že byl odpor spojen s poraněním nebo s jiným poškozením a žádá tím pro použití vyšší sazby, by poškození bylo účinkem odporu, výsledkem právě toho jednání pachatelova, jímž se vrchnostenské osobě vzepřel v úmyslu, její výkon zmařiti. Tento příčinný vztah není rozsudkem zjištěn, nýbrž popřen, jak vidno z toho, že se ono rozsudečné zjištění přimyká proti tvrzení obžaloby, že Ludmila Ch-ová »vrazila« do obličeje U-ova, zřejmě k výpovědi svědka U-a. Rozhodovací důvody vyslovují totiž při vyličení prokázaného děje, že obžalovaná Ludmila Ch-ová při tom, kdy se spoluobžalované Barbora a Marie Ch-ovy vzepřely četníkům, opřely se do strážmistra K-a a snažily se ho z místa odstrčiti, zasáhla (rozhazujíc rukama) strážmistra U-a . . .

rukou do obličeje, takže krvácel z úst. Podle toho nastalo poranění, o něž jde, sice na místě, kde, a za děje, v jehož průběhu se dopustila odporu i Ludmila Ch-ová, avšak nastalo v úseku děje, v němž nebylo odporu Ludmily Ch-ové veřejným orgánům, nebylo účinkem takového odporu, nýbrž pouhého rozhazování rukama, v němž ani rozsudek odpor neshledává (srovnej i výpověď U-ovu: »zranila mne, jak živě rozkládala rukama, nadávajíc při tom«, a »poranila mne nahodile při tom, jak rukama rozháněla«). Použil-li přes to rozsudek z důvodu tohoto poranění na Ludmilu Ch-ovou vyšší trestní sazby § 82 tr. zák., vykročil tím z mezí zákonné trestní sazby, zakládající se na přitěžující okolnosti v zákoně zejména uvedené.

Čís. 4284.

Skutková podstata podílnictví na krádeži podle § 185 tr. zák. vyžaduje, by pachatel v době, kdy ukradenou věc na sebe převedl, věděl, že je kradená, po případě, že šlo o krádež zločinnou, nikoliv však zločinnou z důvodu § 176 tr. zák. (§ 186 a) tr. zák.), a je za ostatních podmínek splněna, vztahuje-li se činnost uvedená v § 185 tr. zák. na kradenou věc samu, nikoliv i, vztahuje-li se na to, co bylo za ni získáno.

(Rozh. ze dne 25. září 1931, Zm I 812/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 30. srpna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal v rozsahu zrušení a o ní znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost byla shledána důvodnou, pokud stěžovatel tvrdí, že nelze hleděti k tomu, co dostal od Františka V-a v době, kdy mu nebylo ještě 14 let, a že nelze hodnotiti jako podílnictví na krádeži to, co vydal V. za stěžovatele, kupuje mu lístky do biografu a hostě ho. Skutková podstata podílnictví na krádeži podle § 185 tr. zák. vyžaduje, by pachatel v době, kdy ukradenou věc na sebe převedl, věděl, že je kradená (Sb. n. s. čís. 2403, 3057, 3060), a je za ostatních podmínek splněna, vztahuje-li se činnost uvedená v § 185 tr. zák. na kradenou věc samu, nikoliv i vztahuje-li se na to, co bylo za ni získáno (Sb. n. s. čís. 1253, 2675). Nalézací soud zjišťuje, že stěžovatel nejméně 2.000 Kč nabyl od Františka V-a v době od konce 1927 do února 1930 jednak hotově, jednak tím způsobem, že František V. platil za stěžovatele lístky a útratu. Poněvadž se stěžovatel narodil dne 10. ledna 1914, nelze mu především přičítati za zločinné podílnictví na krádeži to, co dostal hotově před 10. lednem 1928; to bylo by přestupkem § 269 a), 270 tr. zák. nebo činem, jež nemohou soudy stíhati (§§ 273, 269 b) tr. zák.). Po-